

Aktuellt om jordbrukarstöden

Riikka Knaapi, MMM

Verkställighet av CAP-planen

- Framskridit i huvudsak väl och över hälften av de resultatmål som uppställts för 2025 överskreds.
 - När det gäller arealstöd och djurstöd har man framskridit planenligt.
 - Man har strävat efter att noggrant använda den EU-finansiering som står till förfogande för direktstöden – små anslagsöverföringar mellan åtgärderna
- Målområdena för miljöersättningar och ekologisk produktion har inte uppfyllts till alla delar.
- Av den finansiering som reserverats för åtgärder för utveckling av landsbygden hade 64% bundits vid utgången av finansåret 2025.

Resultaten av halvtidsutvärderingen

- Direkta stöd och kompensationsbidrag har haft en betydande roll när det gäller att stärka jordbrukets resiliens i synnerhet vid variationer i marknads- och väderförhållandena.
- Stöden har fungerat som en stabil och förutsägbar inkomstkälla som jämnar ut variationen i företagarinkomsterna i olika produktionsinriktningar.
- I Finland är fördelningen av direktstöd mer balanserad än i jämförelseländerna.
- När det gäller djurens välbefinnande konstateras det att frigrisning har blivit vanligare, att nötkreatur betar mer och att avvänjningsåldern för mjölkkor har stigit. Broilrars fotbottenhälsa är på en bättre nivå och i huvudsak god.
- Nyttan av välfärdsplanerna för ersättningen för djurens välbefinnande när det gäller att förbättra djurens välbefinnande kommer sannolikt att vara mycket liten hos största delen av gårdarna. I praktiken uppfyller gårdarna dem knapphändigt, främst med betoning på produktionsförhållandena och sällan dagligen.

Resultaten av halvtidsutvärderingen

- Icke odlade dikesrenar och körfält har stor betydelse för jordbruksmiljöns biologiska mångfald, men antalet har minskat.
- CAP-planens stödåtgärder för att öka den genetiska mångfalden hos produktionsdjur och produktionsväxter har spelat en viktig roll när det gäller att bevara lantraser och lantsorter.
- Åtgärderna i CAP-planen har haft önskade effekter på begränsningen av klimatförändringen. Målet uppnås inte.
 - investeringsstöden har ökat kapaciteten för förnybar energi och minskat utsläppen inom jordbruket.
 - I och med CAP-planen har röjningen av ny åker minskat betydligt, men torvmarkernas andel av de nya skiftena är fortfarande hög.
 - Andelen ettåriga växter på torvmarker har dock varit nästan oförändrad.

Nationellt stöd

- Nationellt stöd för sockerbeta betalas i hela landet till ett belopp av 350 euro per hektar på samma sätt som under tidigare år, och stödåtgången för stödet antas vara något större än 2025.
- Utgångsnivåerna för lagringsstödet för trädgårdsodling ändras inte jämfört med 2025.
- Arealbaserade nordliga stöd och andra nordliga stöd, såsom stöd för lagring av skogsbär och skogssvamp, förblir på samma nivå som 2025.
- I fråga om nordligt arealstöd och nationellt stöd för sockerbeta förutsätts åkern vara i sökandens besittning från den sista inlämningsdagen för den samlade ansökan till den sista möjliga ändringdagen för ansökan.
- Det är fortfarande möjligt att i förskott betala 50 procent av det nationella arealstödet innan slutbeloppet av stödet betalas ut.

Nationellt stöd

- I stöd för mjölk betalas för varje stödområde 8,6–31,5 cent per liter. Den stödnivå som betalas per liter preciseras årligen enligt utvecklingen av produktionsmängden.
- I början av 2027 betalas en efterhandsperiod av literstödet för att säkerställa att det disponibla stödet för 2026 används fullt ut.
- Stödet för dikor, tackor av tjurar, hongetter och slaktade tjurar förblir oförändrat jämfört med 2025. Stödet för slaktkvigor höjs med 25 euro per djurenhet jämfört med stödet för 2025.
- Av de produktionskopplade stöden per djurenhet är det möjligt att betala 85 procent i förskott på samma sätt som 2025.
- Nationellt stöd till södra Finland betalas till svin- och fjäderfähus hållning samt trädgårdsproduktion på samma nivå som 2025.

Ändringar i förenklingsförordningen

- Nationell referensrelation för andelen permanent gräsmark 5% - > 10%
- Permanent gräsmark 5 år - > 7 år
- Ekogårdar eller gårdar under omställning till ekogårdar befrias från en del av kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC 3, 4, 5, 6 och 7)
 - Stubbförbränning, skyddsremsor, skyddsremsor för sluttande mark, minimimarktäckning och växtföljd

Miljöersättning, LHK, EHK och ekologisk produktion

- Alla ersättningar som medfinansieras av EU kan sökas vid ansökan om huvudstöd 2026.
- Ersättningarna för djurens välbefinnande förblir oförändrade jämfört med 2025 i fråga om villkor och stödnivåer.
- Jordbrukaren kan ingå nya miljöförbindelser och miljöavtal samt förbindelser om ekologisk produktion. Dessutom beviljas ersättning för icke-produktiva investeringar för nya våtmarksinvesteringar.
 - I våtmarksinvesteringar kan också ingå planeringskostnader
 - Växtbeståndet hos jordförbättrings- och saneringsväxter kan bevaras i två år
 - Växtskydd är tillåtet på torvmarker, om det inte är fråga om ett årligt
 - Klöver föreslagen som jordförbättrings- och saneringsgröda (för godkännande av kommissionen)
- I fråga om delfinansierade stöd är en förutsättning för erhållande av stöd från och med vegetationsperioden 2026 att den areal som ligger till grund för utbetalningen av ersättningen är i stödsökandens besittning från utgången av ansökan om huvudstöd till den sista ändringsdagen.

Ersättningsberättigande

- Livsmedelsverket fördelar ersättningsberättigandet på icke ersättningsberättigande åkerskiften inom varje Livsmedels område lika mycket som ersättningsberättigandet har frigjorts inom området.
- Fördelningen sker så att rätten till ersättning först läggs till de åkrar som har varit i odling längst utan rätt till ersättning.
- Genom denna mekanism uppgår ersättningsberättigandet till cirka 5 500 hektar i hela landet 2026.
- En separat ersättningsberättigande på 15 000 hektar fördelas 2025 på icke ersättningsberättigande åkrar som ägs av unga jordbrukare.
- Den återstående andelen fördelas på basis av geografisk information på icke ersättningsberättigande åkrar inom programmet för östra Finland så att åkrar som varit i odling längst får första ersättningsberättigande.
- År 2026 är det möjligt att till ett ersättningsberättigande basskifte foga också små icke ersättningsberättigande arealer. Detta gör det möjligt att förbättra åkerskiftets form och undanröja trängselskador.

EKO-system

- Växttäcket vintertid ska i fortsättningen förvaras fram till 31.3.
- Sådd av höstsådda grödor på naturvårdsvallar och grüngödslingsvallar samt gödsling i samband med sådden och användning av växtskyddsmedel är i fortsättningen tillåtet för växtbestånd som är äldre än det andra året från och med den 15 juli. Motsvarande datum var tidigare den 1 augusti.
- På naturvårdsvallar och grüngödslingsvallar tillåts växtskydd som kolonbekämpning i svåra ogrässituationer (samma för mångfaldsväxter 2025).
- Växtbeståndet ska slås 2026, om slåtter inte har observerats i arealövervakningen för 2025 års del, utom om den som ansöker om stöd med ett fotografi som innehåller geografisk information kan visa att han eller hon har slått arealen 2025.
- Frön från mångfaldsväxter ska sås jämnt på hela jordbruksskiftet så att de bildar ett täckande växtbestånd.

Stödnivåer för EU-stöd

- Preliminär stödnivå för grundläggande inkomststöd
 - Stödområde AB är 141 euro per hektar
 - 120,88 euro per hektar i stödområde C.
- Stödnivån för omfördelningsinkomststödet är 21,50 euro per hektar i hela landet. Stöd betalas per gårdsbruksenhet för högst 50 hektar.
- Stödnivån för inkomststöd till unga jordbrukare är 100 euro per hektar. Stöd kan beviljas per gårdsbruksenhet för högst 150 hektar.
- De preliminära stödnivåerna för miljösystemet är:
 - växttäckte vintertid 40 euro,
 - 55 euro för naturvårdsvallar,
 - i gröngödslingsvallar 100 euro
 - för mångfaldsväxter 210 euro per hektar.

Stödnivåer för EU-stöd

- Produktionskopplat inkomststöd, dvs. EU:s djurbidrag samt bidrag för stärkelsepotatis och specialgrödor, kan liksom i fjol betalas till ett belopp av sammanlagt cirka 101,7 miljoner euro.
- Villkoren för djurbidrag samt bidrag för stärkelsepotatis och specialgrödor 2026 ändrades inte jämfört med 2025.

Villkorlighet

- Ren havre befrias från kravet på växtföljd
 - kravet på ett eller flerårigt växtföljd gäller inte arealerna för produktion av ren havre som baserar sig på produktionsavtal. Rengärde får i fortsättningen odlas på samma areal mer än tre år i rad.
- En mellangröda räknas som en annan gröda endast i en ettårig växtföljd.